

Мистецтво та 2'03 Світа

• ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА • ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ •

Мистецтво та освіта

НАУКОВО - МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у 1995 році. Виходить 4 рази на рік
ЗАСНОВНИКИ:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКА ДИТЯЧА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ

Журнал включено ВАК України до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук

Рекомендовано вченою радою Інституту проблем виховання АПН України (прот. №2 від 27.02.03 р.)

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Людмила Масол

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

*І. Бех, М. Демчишин, І. Зязюн,
С. Коновець, О. Корнілова, В. Кремень,
Т. Левчук, В. Мадзігон,
Н. Миропольська, В. Моляко,
О. Олексюк, О. Савченко,
О. Сухомлинська, Т. Харламова,
М. Чембержі*

В.о. заступника головного редактора
Любов Григоровська

Відповідальний секретар
Тетяна Сокіл

Науковий редактор
Олена Шевнюк

Літературний редактор
Наталія Лісняк

Комп'ютерний набір
Вікторії Масол

Комп'ютерна верстка
Владислава Вишневського

1-ша стор. обкладинки:
Стародрук

4-та стор. обкладинки:

Ірмологіон. Сторінка із заставкою і сюжетним ініціалом. 1682 р.

Зміст

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

- Масол Л.* Медіакультура як компонент освіти 2
- Кондрацька Л.* Сучасні технології підготовки майбутніх учителів мистецтва 7
- Кулініч Л.* Інтегроване навчання мистецтв у підготовці майбутніх художників-педагогів 11
- Проців Л.* "Історія української музичної педагогіки" як навчальна дисципліна в педагогічному вищому навчальному закладі 14
- Вільчовська А.* Музика в системі шкільної освіти в країнах Західної Європи 19
- Братерська-Дронь М.* Проблеми педагогічної етики у творах кінематографа 22

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МИСТЕЦТВ

- Ничкало С.* Мистецтво Київської Русі 25
- Євтушенко І.* Мистецтво друкарства в Україні 28
- Саложник О.* Популярна естрадна музика в Україні: історичний екскурс 40
- Юрченко В., Заровська Г.* І спів пташиний вабить душу 42
- Букреева Г.* Музичні ігри 44
- Дремова Н.* Паперова пластика – один із найдоступніших видів дизайну 49

ІНФОРМАЦІЯ. РЕЦЕНЗІЇ

- Філоненко Л.* "Українські народні пісні для фортепіано" Василя Барвінського 51
- Німилович О.* Неопубліковані мініатюри Василя Барвінського 52
- Левченко М.* Життя, присвячене мистецтву 55
- Хлебнікова Л.* Музичні олімпіади в Одесі 56
- Педченко С., Соломаха С.* Сьогоднішня колегіуму мистецтв в Опішному 61
- Трегуб Б.* Застосування музичних синтезаторів YAMAHA в школі 63

ДО НОТНОГО ЗОШИТА

ХУДОЖНЯ ГАЛЕРЕЯ

Особливості виконання завдання. Різні фактури можна отримати, використовуючи численні технічні прийоми роботи з фарбами та графічними матеріалами, а також найпростіші різновиди естампу, такі як монотипія, діатипія, обрізна гравюра на картоні тощо. Незвичайні фактури можна отримати, працюючи в змішаних техніках.

Завдання "Гармонії"

Гармонія в музиці визначається як одночасне звучання двох або більше звуків. Гармонії, що швидко змінюють одна одну, викликають відчуття невірноваженості та неспокою; і навпаки, гармонії, що повільно змінюються, можуть справити на слухача приємне враження [3]. Для прослуховування мають бути обрані твори, що ілюструють різні варіанти використання гармоній, наприклад, соната для фортепіано № 8 до мінор ("Патетична") Бетховена (перша частина) та "Мрія" Дебюсі.

Завдання. Студентам пропонується простежити, як відмінності у використанні композиторами гармоній впливають на відчуття спокою та врівноваженості слухачів під час сприймання запропонованих музичних

творів, і втілити результати своїх "спостережень" у статичних або динамічних композиціях.

Матеріали. Кольоровий папір, фарби (акварель, гуаш), туш.

Особливості виконання завдання. Композиції можуть бути тематичними ("фантастичний пейзаж", "декоративний пейзаж" тощо) або абстрактними.

Висновки. 1. Підходи до інтегрованого навчання мистецтва студентів художньо-графічних факультетів ґрунтуються на особливостях взаємозв'язку і взаємовпливу, відчуттів людини, пов'язаних із явищем синестезії.

2. Розроблена і апробована система завдань дозволяє продуктивно розвивати творчу уяву студентів, стимулювати їх емоційно-ціннісне ставлення до різних видів мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Юсов Б. Стратегія взаємодії мистецтв в вихованні школярів // Взаємодія мистецтв. – Астрахань, 1997. – С. 214–220.

2. Психологія одареності дітей і підлітків / Під ред. Н.Лейтеса. – М., 1996. – 416 с.

3. Во А. Класическа музика. Нове сприйняття. – М., 1997. – 144 с.

"ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ"

ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В ПЕДАГОГІЧНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Лілія Проців,

канд. пед. наук (Тернопільський педагогічний університет)

На початку нового тисячоліття в умовах глобалізації, невідомого розвитку інформаційних технологій, у складній суперечливій обстановці української дійсності зростає роль освіти, яка має не тільки забезпечувати високий рівень професійних знань, а й сприяти духовному утвердженню людини в динамічному і швидко змінюваному світі. Україна увійшла в нове тисячоліття, взявши на озброєння нову гуманістичну парадигму освіти, спрямовану на розкриття творчого потенціалу особистості, її самореалізацію. Пріоритетом педагогічної освіти стає формування ціннісних орієнтацій студентів, особистісно-професійного ставлення до розв'язання тих чи інших проблем, відродження вітчизняних культурно-історичних традицій.

Одним із шляхів вдосконалення змісту музично-педагогічної освіти є розширення спектру дисциплін із використанням культурологічного компонента. Мистецька педагогіка, зокрема музична – це педагогіка цінностей, основним змістом якої є постійні величини духовної культури людства. Музична педагогіка як цілісна система, що інтегрує вітчизняні традиції із сучасними інноваційними освітніми тенденціями, є предметом теоретико-методологічного аналізу О.Олексюк, О.Рудницької, Л.Масол та ін. [2; 3; 5]; активно розробляються її теоретичні та методичні засади в площині середньої (О.Ростовський, Л.Хлебнікова) та вищої (І.Гринчук, В.Дряпіка, Р.Осипець, Л.Філоненко та ін.) освіти.

Історія музичної педагогіки – це галузь історико-педагогічних знань, яка вивчає процес передачі досвіду музичної діяльності від одного покоління до іншого, етапи розвитку музично-педагогічних ідей. Історія української музичної педагогіки як складова науково-педагогічного знання ще донедавна вважалась найменш вивченою. В останні десятиріччя активізувалися дослідження в цій галузі. Розвиток музичного виховання та освіти в Україні в різні періоди досліджувалися в низці дисертацій з історії педагогіки (Т.Грищенко, Л.Іванова, А.Калениченко, О.Овчарук, А.Омельченко, А.Сергієнко, Т.Танько, Є.Федотов), зокрема висвітлювалися особливості музично-естетичного виховання на західноукраїнських землях (С.Марченко, С.Процик, І.Фрайт). Різні аспекти вітчизняної музичної освіти вивчалися в контексті історичного музикознавства (В.Іванов, К.Шамаєва, М.Черепанин).

Однак зазначені науковці, які тією чи іншою мірою досліджували різні аспекти історії музичної педагогіки і зробили значний внесок у становлення цього наукового напрямку, не ставили завдання узагальнити динаміку розвитку музично-педагогічних ідей та досвіду в Україні від найдавніших часів до сучасності в рамках навчальної дисципліни. Спроба систематизувати знання з історії вітчизняної музичної педагогіки в спеціальному курсі для майбутніх учителів здійснюється вперше.

Історія се наука і знання про духовний розвиток людства.

Іван Крип'якевич

Курс "Історія української музичної педагогіки" входить до навчального плану підготовки спеціалістів і вивчається на музично-педагогічному факультеті Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка протягом кількох років. Він належить до циклу дисциплін професійної науково-педагогічної підготовки і є логічним продовженням вивчення студентами загальнопедагогічних дисциплін, таких як "Педагогіка", "Історія педагогіки", "Основи педагогічної майстерності" тощо. У системі спеціальних дисциплін "Історія української музичної педагогіки" вивчається з опорою на знання студентів із методики музичного виховання, історії української музики, світової художньої культури тощо, що свідчить про інтегративний характер цього предмета і вимагає від студентів оперування даними з різних галузей наукових знань: історії, філософії, педагогіки, психології, мистецтвознавства, естетики тощо. Таким чином, вивчення історії української музичної педагогіки сприяє цілісності та системності вищої музично-педагогічної освіти, ціннісному і смислому наповненню змісту навчання.

Мета курсу – підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності як учителя музики шляхом вивчення історії української музичної педагогіки, її осмислення з позицій сучасного розвитку вітчизняної педагогічної науки.

Завдання курсу – сприяти формуванню особистісно-ціннісного ставлення студентів до процесів, що відбуваються у вітчизняній музичній педагогіці на різних етапах її становлення, засвоєнню історико-педагогічних знань, розвитку вміння здійснювати історико-педа-

гогічний аналіз музичних явищ і процесів, стимулювати творчу активність, спрямовану на виявлення та актуалізацію цінного історичного досвіду в галузі музичної культури та освіти, його екстраполяцію у власну науково-дослідницьку та художньо-педагогічну практику майбутнього вчителя музики.

Вивчення студентами курсу "Історія української музичної педагогіки" передбачає оволодіння **знаннями**:

- про цілісний підхід до історії музичної педагогіки;
- про принципи періодизації процесу розвитку української музичної педагогіки;
- про особливості розвитку вітчизняної музичної педагогіки на різних історичних етапах;
- про сучасні тенденції розвитку музичної педагогіки в Україні;
- про основні методи історико-педагогічного дослідження.

Набуті знання дають змогу сформуванню вміння: виявляти зв'язки між процесами розвитку музично-педагогічної, філософської та художньо-естетичної думки; здійснювати історико-педагогічний, зокрема порівняльний аналіз процесів розвитку вітчизняної та зарубіжної музичної педагогіки; характеризувати особливості вітчизняної музичної педагогіки на різних етапах розвитку та виявляти в досвіді минулого ідеї, актуальні для сучасності; формулювати особистісно-професійну позицію стосовно різних історико-педагогічних явищ і процесів, аргументувати власні погляди при вирішенні сучасних проблем художньо-педагогічної практики.

В основу побудови курсу "Історія української музичної педагогіки" покладено цивілізаційний, проблемний та монографічний підходи.

Основою **цивілізаційного** підходу є історико-генетична зумовленість розвитку музичної педагогіки в Україні, її вивчення в контексті загальнокультурних, національних і релігійних тенденцій.

Проблемний підхід полягає у виявленні причинно-наслідкових зв'язків між явищами та процесами і передбачає кілька стрижневих тем, які розглядаються на різних етапах розвитку музичної педагогіки в Україні, а саме:

1) співвідношення усної та письмової традицій у передачі досвіду музичної діяльності від одного покоління до іншого;

2) становлення та розвиток музичної сім'ютики;

3) становлення загальної та професійної музичної освіти;

4) розвиток вітчизняного музичного підручничотворення;

5) значення духовної музичної культури на різних етапах розвитку педагогіки та освіти;

6) особливості взаємодії вітчизняного та зарубіжного музично-педагогічного досвіду.

Монографічний підхід передбачає вивчення педагогічного досвіду діячів української музичної культури та освіти.

Змісту курсу притаманна відкритість (для розширення та поглиблення) та варіативність (вилучення тих чи інших лекційних тем, введення нових, заміна тощо).

Структурування змісту курсу зумовило його **навчально-тематичний план**, що конкретизує кількість годин на лекційні та практичні заняття з кожної теми.

Відповідно до сучасних вимог вищої педагогічної освіти в процесі розробки курсу до його змісту було введено комплекс практичних завдань, спрямованих на активізацію самостійної роботи студентів. До кожної теми підібрано низку усних **експрес-запитань**, тем для письмових **бліц-опитувань**, які спрямовані на перевірку вміння студентів швидко орієнтуватися в навчальному матеріалі й передбачають лаконічні відповіді.

Більш розгорнутих та аргументованих відповідей потребують **міні-твори, есе**, різні види письмових робіт, що спрямовані на виявлення професійної позиції студентів стосовно тих чи інших музично-педагогічних явищ і процесів.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) запроваджені в практику підготовки фахівців у вищому навчальному закладі порівняно недавно. Вони спрямовані на формування здатності студентів до самостійного історико-педагогічного аналізу, пошуку першоджерел, опрацювання наукової літератури, сучасної періодики, виявлення педагогічних ідей, актуальних для сучасного розвитку музичної педагогіки в Україні. Водночас ІНДЗ націлені на актуалізацію наукового потенціалу студентів, вони створюють широке поле для впровадження в навчальний процес нових особистісно-зорієнтованих педагогічних технологій (ділових ігор, рольових ситуацій, диспутів тощо), зокрема таких, як

захист із призначенням опонентів із числа студентів групи, усне та письмове рецензування рефератів тощо. Така форма роботи сприяє розвитку творчого, критичного мислення, формуванню особистісно-професійного ставлення студентів до історико-педагогічних проблем, розвитку навичок оцінювання, комунікативної культури (оволодіння вмінням дискутувати, вести діалог, аргументовано і толерантно відстоювати свою думку тощо).

З метою активізації розумової діяльності студентів завдання для практичних занять (семінарські, лабораторні) розроблялись із наголосом на самостійно-творчий компонент. Наприклад, до змісту лабораторних робіт входить моделювання гіпотетичних (уявних) систем музичного виховання в Україні на різних етапах розвитку (від дохристиянського періоду й до сучасної доби), складання різноманітних хронологічних таблиць; при вивченні тем, присвячених сучасному розвитку музичної педагогіки, студенти мають здійснювати порівняльний аналіз програм із музики та художньої культури, що функціонують зараз в Україні, з визначенням власної професійної позиції, порівнювати вітчизняний і зарубіжний досвід тощо.

З метою контролю і самоконтролю навчальних досягнень студентів розроблено навчальні тести, мета яких – виявлення знань і вмінь студентів з історії української музичної педагогіки.

Мета і завдання курсу "Історія української музичної педагогіки" – активне залучення студентів до науково-дослідної роботи. Тематика дипломних і магістерських робіт з історії української музичної педагогіки охоплює як загальнопедагогічні проблеми (вивчення педагогічної спадщини відомих діячів української музичної культури та освіти), так і процес розвитку музичного виховання в регіонах України, що посилює творчо-пошуковий і дослідницький характер досліджень.

Історія музичної педагогіки – порівняно молода галузь наукових знань в Україні, яка активно розвивається: розробляється нова, актуальна для сучасної освіти, наукова проблематика, більш доступними стають численні історичні джерела, які дають можливість об'єктивно висвітлювати процеси розвитку вітчизняної музично-педагогічної думки та освітньої практики; повертаються із забуття імена вітчизняних учених-педагогів, митців, які своєю працею, творчим доробком утверджували у світі українську науку, освіту, мистецтво.

Сучасна вища педагогічна освіта в Україні потребує застосування нових методологічних підходів, вдосконалення змісту навчання. Впровадження нових дисциплін, в освітню практику вищої школи, зокрема тих, які забезпечують генетичний зв'язок вітчизняних педагогічних традицій та інновацій, акумулюють знання і досвід багатьох поколінь українських учених і митців, сприятиме

цілісному і водночас поліфонічному баченню молодими педагогами проблем сучасної школи, що дозволить творчо, спираючись на цінний історичний досвід, підійти до їх розв'язання.

Пропонуємо варіанти тестових завдань для контролю та самоконтролю знань студентів.

1.1. У Вищому музичному інституті ім. М.Лисенка у Львові та його філіях вперше у вітчизняній практиці в процес навчання було втілено принцип: а) доступності; б) науковості; в) систематичності; г) неперервності.

1.2. Музичне виховання та освіта в Україні на всіх етапах розвитку розглядаються у зв'язку з: а) театральною культурою; б) вокально-хоровою культурою; в) інструментальним виконавством; г) хореографічною культурою; д) духовною музичною культурою.

1.3. У 20-ті роки ХХ ст. у Києві були започатковані "Музично-історичні демонстрації": а) Ф.Блуменфельдом; б) В.Пухальським; в) Г.Нейгаузом; г) Г.Беклемішевим; д) О.Горовіцем.

1.4. Традиціоналізм, художній синкретизм, канонічність культури характерні для передачі досвіду музичної діяльності в добу: а) бароко; б) середньовіччя; в) язичництва; г) романтизму; д) у новітню добу.

1.5. "Богогласник" – це: а) збірник народних пісень; б) зразок авторської музичної творчості; в) музичний текст Служби Божої; г) зразок знаменної нотації; д) збірник українських духовних піснеспівів.

1.6. Першим директором Київського музичного училища, згодом консерваторії, був: а) О.Беклемішев; б) В.Пухальський; в) Л.Ревуцький; г) Ф.Блуменфельд; д) Г.Нейгауз.

1.7. Представником (вихованцем) "Лейпцизької школи" в Україні був: а) Л.Ревуцький; б) М.Лисенко; в) К.Стеценко; г) Н.Нижанківський; д) М.Леонтович.

1.8. Суть теорії "ладового ритму" Б.Яворського полягає в обґрунтуванні: а) частоти чергування сильних і слабких долей; б) частоти застосування динамічних контрастів; в) принципу звукового тяжіння; г) тлумачення ритму як організації музичного твору в часі.

2.1. Вищий музичний інститут ім.М.Лисенка у Львові був заснований у: а) 1904 р.; б) 1913 р.; в) 1903 р.; г) 1905 р.; д) 1907 р.

2.2. Перші музично-драматичні твори для дітей були написані: а) К.Стеценком; б) Ф.Колессою; в) М.Леонтовичем; г) В.Верховинцем; д) М.Лисенком.

2.3. Вперше концертна програма з фортепіанних творів українських композиторів прозвучала у виконанні: а) Р.Савицького; б) В.Барвінського; в) О.Горовіца; г) Г.Нейгауза; д) Г.Левицької.

2.4. Для якого етапу розвитку вітчизняної музичної освіти найбільш характерний художній синкретизм: а) українського відродження; б) доби класицизму;

в) періоду язичництва; г) епохи романтизму; д) княжої доби.

2.5. Ірмологон – це: а) перший український підручник з музики; б) збірник народних пісень; в) музичний текст Служби Божої; г) зразок кулізм'яної (знаменної) нотації; д) зібрання духовних піснеспівів, зразок лінійно-го нотопису.

2.6. Першим директором Вищого музичного інституту ім. М.Лисенка у Львові був: а) С.Людкевич; б) В.Шухевич; в) М.Лисенко; г) А.Вахнянин; д) В.Барвінський.

2.7. Вихованцем "Празької школи" був: а) С.Людкевич; б) Л.Ревуцький; в) В.Косенко; г) М.Лисенко; д) Н.Нижанківський.

2.8. Антропоцентризм притаманний українській педагогіці: а) періоду язичництва; б) доби середньовіччя; в) епохи романтизму; г) доби раннього християнства; д) доби українського бароко.

3.1. Елементарна одиниця ладового ритму (за Б.Яворським): а) такт; б) доля; в) інтонація; г) ритмічна група; д) мотив.

3.2. Естетичне обґрунтування мажору та мінору відбулось у творчості: а) А.Веделя; б) М.Березовського; в) М.Дилецького; г) Д.Бортнянського; д) Ф.Прокоповича.

3.3. Якого навчального закладу стосується цей вислів: "...осягнула школа співацько-музична і хор в церкві пристольній гр. к. ... пункт кульмінаційний, бо школа стала "консерваторіум в малі", а хор рівнявся добрій опері..."? а) Кременецького ліцею; б) Глухівської школи; в) Києво-Могилянської Академії; г) Перемишльської школи; д) школи при Галицькому музичному товаристві.

3.4. Якого українського композитора та педагога стосується вислів О.Кошиця: "В той час (він) дає науку ясно усвідомленої гармонії з практичним і свідомим вживанням мажора й мінора, з точними правилами творення акордів, голосоведення, з ясним визначенням неясної ще тоді "фуги", з правилами сольмізації тощо"? а) Д.Бортнянського; б) І.Лаврівського; в) А.Веделя; г) М.Дилецького; д) М.Березовського.

3.5. Музика виступила державним компонентом змісту освіти в ХІХ ст.: а) у середньому шкільництві; б) вищій школі; в) духовних навчальних закладах; г) у музичних школах при товариствах; д) початковій школі.

3.6. Практика поєднання музичного звука та руху Е.Жака-Далькроза розвинулась в Україні в педагогічній діяльності: а) С.Людкевича; б) Ф.Колесси; в) В.Верховинця; г) О.Кошиця; д) К.Стеценка.

3.7. Одна з визначальних рис знаменної (кулізм'яної) нотації полягає в: а) точній фіксації висоти звука; б) лінійному звукозапису; в) організованій ритміці; г) неточній фіксації висоти звука; д) залежності літературного тексту від музичного.

3.8. Ім'я відомого польського піаніста і педагога Кароля Мікулі (учня Ф.Шопена) пов'язуємо з діяльністю: а) Російського музичного товариства в Києві; б) Музичного товариства ім. М.Лисенка у Львові; в) Музичного товариства ім. М.Леонтовича в Києві; г) Галицького музичного товариства у Львові; д) Російського музичного товариства в Харкові.

Ключ до розв'язання тестів:

- 1. 1г; 2б; 3г; 4в; 5д; 6б; 7б; 8в.
- 2. 1в; 2д; 3д; 4в; 5д; 6г; 7д; 8д.
- 3. 1в; 2в; 3г; 4г; 5д; 6в; 7г; 8г.

Обґрунтування актуальності та доцільності впровадження "Історії української музичної педагогіки" в систему професійної підготовки майбутнього вчителя музики, конкретних шляхів реалізації цієї ідеї через розробку програми навчальної дисципліни та тестових завдань для перевірки знань порушує проблему узгодження змісту цієї дисципліни зі змістом інших предметів культурологічного блоку під час навчання студентів на музично-педагогічних факультетах, насамперед історії педагогіки, фахових методик, проте її вирішення на

теоретичному і технологічному рівнях є предметом подальших наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Джуринский А. Размышления над историей педагогики // Педагогика. – 2001. – № 6. – С.72–79.
2. Масол Л. Теоретико-методологічні основи викладання музики в школі // Масол Л., Очаківська Ю., Беземчук Л., Наземнова Т. Вивчення музики в школі: Навчально-методичний посібник для вчителів (у 2 ч.) – Харків, 2003. – Ч. 1. – С.5–24; ч. 2. – С. 4–21.
3. Олексюк О. Педагогіка духовного потенціалу особистості в світлі сучасної парадигми освіти // Наукові записки ТДПУ ім. В.Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Тернопіль, 2001. – № 2. – С.10–15.
4. Процив Л. Історія музичної педагогіки в Україні: Методичні рекомендації. – Тернопіль, 2002.
5. Рудницька О. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти: Навчальний посібник. – К., 1998.
6. Стельмахович М. Вивчати історію української педагогіки // Освітнянин. – 1997. – №2. – С.18–19.

Навчально-тематичний план

Назва теми	Кількість годин	
	Лекції	Практична робота
Історія музичної педагогіки як галузь науково-педагогічних знань	2	2
Музичне мистецтво в житті стародавніх слов'ян у дохристиянську добу	2	1
Музична освіта в Київській Русі після прийняття християнства (X–XIV ст.)	2	1
Розвиток музичної освіти в Україні в XIV–XVIII ст.	2	1
Розвиток музично-педагогічної думки в Україні у XVII – першій половині XVIII ст.	2	1
"Граматика мусикійська" М.Дилецького: початок вітчизняного музичного підручникотворення	2	–
Розвиток музично-естетичної думки у творчості українських учених-мислителів XVII–XVIII ст.	2	2
Організація музичної освіти та виховання в Україні наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.	2	1
Розвиток музично-педагогічної думки в Україні в XIX ст.	2	1
Становлення професійної музичної освіти в Україні	2	
Основні напрями розвитку музично-педагогічної думки в Україні на рубежі XIX–XX ст.	2	2
Ідеї музично-естетичного виховання в педагогічній спадщині І.Огієнка, С.Русової, Г.Ващенко, В.Сухомлинського	2	2
Формування та розвиток професійної музичної педагогіки в Україні	2	2
Розвиток музичної педагогіки в Україні в першій половині XX ст.	2	2
Музично-освітня діяльність представників української еміграції в XX ст.	2	
Основні напрями розвитку музичної педагогіки в Україні в другій половині XX ст.	2	1
Основні тенденції сучасної музичної освіти в Україні	2	1